

Fiscooloog

Aanwasbeding : Vlabel vergaloppeert zich in burgerrechtelijke analyse

Auteur(s): Ph. Hinnekens/L.
Wellens

Editie: 1558 p. 2

Publicatiedatum: 14 maart 2018

Aanwasbeding : Vlabel vergaloppeert zich in burgerrechtelijke analyse

De Vlaamse Belastingdienst (Vlabel) heeft recentelijk op zijn website een nieuw standpunt gepubliceerd inzake de fiscale behandeling van bedingen van aanwas (standpunt nr. 17.044 dd. 8 januari 2018). Daarin spreekt Vlabel zich ook uit over de burgerrechtelijke rechtsgeldigheid van dergelijke bedingen. Maar zowel zijn burgerrechtelijke als fiscale analyse zijn op sommige punten vatbaar voor kritiek.

Het standpunt werd oorspronkelijk gepubliceerd op 29 januari 2018. Maar enkele dagen later publiceerde Vlabel al een aangepaste versie, overigens zonder daar de minste ruchtbaarheid aan te geven en ook, zonder aan te duiden wat er concreet aangepast werd.

Inleiding

Wanneer twee of meer personen in onverdeeldheid een goed verwerven of bezitten, kunnen zij via een 'beding van aanwas' overeenkomen dat het deel van de eerststervende door 'aanwas' zal toekomen aan de langstlevende onder hen. Deze techniek wordt vaak gebruikt door ongehuwde partners met betrekking tot de woning waarin zij samenwonen en die zij in onverdeeldheid aanhouden. Ook echtgenoten kunnen het beding gebruiken om bepaalde 'eigen' goederen die ze in onverdeeldheid bezitten (bv. een buitenverblijf) buiten de reserve van de kinderen te houden. Indien correct opgesteld en toegepast, maakt dit beding immers een kanscontract onder bezwarende titel uit, zodat het voorwerp ervan niet moet worden opgenomen in de fictieve massa n.a.v. een later overlijden van één van de echtgenoten.

Vanuit fiscaal oogpunt biedt het beding van aanwas ook planningsmogelijkheden. Zo is er bij het afsluiten van het beding in principe geen schenkbelasting verschuldigd wegens het gebrek aan begunstigingsinzicht ("*animus donandi*"). Het goed dat het voorwerp uitmaakt van het beding en zodoende volledig toekomt aan de langstlevende bij overlijden van de andere partij, is ook niet onderworpen aan erfbelasting, aangezien het geen deel uitmaakt van de nalatenschap van die andere partij. Slaat het beding op een 'onroerend' goed, dan moet er later wel een evenredige registratiebelasting (kooprecht van 10 % in het Vlaams Gewest) worden betaald op het deel van dit goed dat aanwast bij het deel van de langstlevende.

Voorwaarden en fiscale gevolgen aanwasbeding

In zijn 'standpunt' definieert Vlabel het beding van aanwas, bij gebrek aan wettelijke definitie, als *"een overeenkomst tussen twee of meerdere partijen waarbij overeengekomen wordt dat het onverdeelde aandeel van de eerststervende in volle eigendom - of in vruchtgebruik - op een bepaald goed, dat ze samen aankopen of dat zij reeds in onverdeeldheid bezitten, onder opschortende voorwaarde van het overlijden van de eerststervende, van rechtswege zal aanwassen en dus verkregen zal worden door de overlevende deelgenoten"*.

Het 'standpunt' bevestigt vervolgens dat een dergelijke overgang van goederen niet onderworpen is aan erf- of schenkbelasting, en dat slechts het (veelal) lagere verkooprecht verschuldigd is als het een onroerend goed betreft (zie ook eerdere standpunten 15.050 van 30 maart 2015 en 16.092 van 14 november 2016). Volgens Vlabel vereist deze behandeling dat voldaan is aan drie cumulatieve voorwaarden. Deze voorwaarden worden hierna opgesomd en geanalyseerd.

Notariële akte

Vooreerst moet het beding van aanwas opgenomen zijn in een "notariële akte". Voor onroerende goederen is dit niet nieuw : een dergelijke voorwaarde was reeds langer aan de orde, gelet op de wettelijke publicatie- en registratievoorschriften.

Wat roerende goederen betreft, vermeldt het 'standpunt' dat de voorwaarde van een notariële akte "pas [kan] worden opgelegd voor [...] bedingen [van aanwas] opgesteld vanaf 1 september 2018". Met deze datum verwijst Vlabel impliciet naar de inwerkingtreding van het nieuwe erfrecht, zoals dat is ingevoerd door de wet van 31 juli 2017 (BS 1 september 2017). En meer bepaald naar de door deze wet gewijzigde regels inzake 'erfovereenkomsten' (nieuwe art. 1100/1 e.v. Burgerlijk Wetboek). Het principe luidt (nog steeds) dat dergelijke overeenkomsten 'verboden' zijn, tenzij in de (nu uitgebreide) uitzonderingsgevallen waarin de wet voorziet. Voor dergelijke 'toegelaten' erfovereenkomsten is in principe de opname "in een notariële akte" vereist (over de nieuwe regeling, zie o.m. H. CASMAN, "Nieuwe Erfwet. Een kennismaking", *NjW* 2018, 143-146).

Door de voorwaarde van een notariële akte op te leggen voor de bedingen van aanwas inzake roerende goederen die worden opgesteld vanaf 1 september 2018, lijkt Vlabel aan te geven dat elk aanwasbeding *ipso facto* een erfovereenkomst uitmaakt die, zoals gezegd, slechts toegelaten is in de door de wet voorziene gevallen (zie ook *infra*).

Het is echter te kort door de bocht om te stellen dat een aanwasbeding automatisch een (in principe verboden) erfovereenkomst uitmaakt. Een (in principe verboden) erfovereenkomst is een overeenkomst die louter 'eventuele' rechten toekent in de toekomstige nalatenschap van een nog in leven zijnde persoon.

Neem bv. een beding van aanwas met als voorwerp de inboedel van de gezinswoning, te bepalen op het moment van overlijden. Doordat elk van de bedingers de samenstelling van deze inboedel nog kan wijzigen, worden louter 'eventuele' rechten toegekend. Maar wanneer een dergelijk beding toegepast wordt op welbepaalde activa die deel uitmaken van de inboedel, en die op dat moment aanwezig zijn in de gezinswoning, dan heeft de bedinger zichzelf verbonden en niet zijn nalatenschap. Er is dan geen sprake van een "erfovereenkomst", wat ook bevestigd wordt in de rechtsleer en de rechtspraak (zie o.a. C. DE WULF, *Notarieel familierecht en familiaal vermogensrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 698; Antwerpen 19 maart 2008, *RW* 2008-09, 1436 en Cass. 21 oktober 2016, www.juridat.be).

Met andere woorden, op grond van een burgerrechtelijke analyse die niet volledig juist is,

voegt Vlabel een voorwaarde toe aan de wet door (in het algemeen) te stellen dat een notariële akte vereist is. Dit is niet toelaatbaar. Blijkbaar is ook Vlabel tot dat inzicht gekomen, want hij heeft op dit punt gas teruggenomen in de tweede, licht gewijzigde versie van zijn standpunt : daarin wordt nu verduidelijkt dat het beding van aanwas enkel moet voldoen aan de nieuwe bepaling m.b.t. erfovereenkomsten in het Burgerlijk Wetboek, indien het "als erfovereenkomst kwalificeert". Als het beding van aanwas geen erfovereenkomst uitmaakt, moet het dus nog steeds mogelijk zijn om voor roerende goederen een onderhandse overeenkomst van aanwas af te sluiten.

'Beperkt' en 'onder bijzondere titel'

Als tweede voorwaarde vermeldt Vlabel dat het aanwasbeding "beperkt" moet zijn en een "beschikking onder bijzondere titel" moet uitmaken. Hiermee wordt bedoeld dat het beding "niet" mag slaan op "de algemeenheid van de goederen [...] die de partij bij zijn overlijden zal nalaten", en evenmin op "een evenredig deel van de goederen" die hij zal nalaten. Het mag ook geen betrekking hebben op "al zijn onroerende goederen, al zijn roerende goederen, of een evenredig deel van al zijn onroerende goederen of van al zijn roerende goederen bij zijn overlijden".

Door op die manier te vermijden dat het aanwasbeding te algemeen wordt, lijkt Vlabel opnieuw te zinspelen op de regeling inzake erfovereenkomsten in het nieuwe erfrecht. Zo zijn (in afwijking van het principiële verbod) overeenkomsten of bedingen met betrekking tot de "eigen toekomstige nalatenschap" van een partij wel geldig, mits zij onder bezwarende titel zijn en "*onder bijzondere titel*" (art. 1100/1, § 3 BW).

In de rechtsleer werd overigens reeds eerder terecht gesteld dat een 'algemeen' beding een verboden erfovereenkomst zou uitmaken. Wanneer er immers over de gehele nalatenschap (of een breukdeel daarvan) wordt beschikt, worden er louter 'eventuele' rechten toegekend, aangezien dit vermogen nog wijzigingen zal ondergaan (C. DE WULF, *Notarieel familierecht en familiaal vermogensrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 711).

Kanscontract

Als derde voorwaarde vermeldt Vlabel dat het beding van aanwas "een kanscontract ten bezwarende titel" moet zijn. Dit houdt in dat de kansen op winst of verlies voor beide partijen in 'evenwicht' moeten zijn : er moet een "gelijkaardige levensverwachting" van de partijen zijn alsook een "gelijkwaardige inleg".

* Volgens Vlabel moet de 'gelijkwaardigheid van de inleg' (het voorwerp van het aanwasbeding) enkel worden beoordeeld bij het "afsluiten van het beding" (en dus "niet bij het realiseren"), zodat latere waardefluctuaties geen invloed hebben op de rechtsgeldigheid van het beding.

* De beoordeling van de 'gelijkaardige levensverwachting' kan volgens Vlabel niet louter gebeuren op basis van statistische modellen (zoals sterftetabellen); ook andere (concrete) factoren zoals de gezondheidstoestand van de partijen, het uitvoeren van bepaalde (risicovolle) activiteiten, ... moeten in overweging worden genomen.

In de visie van Vlabel kan een ongelijkheid aan overlevingskansen niet gecompenseerd worden met een ongelijke (hogere) inleg, aangezien Vlabel er (ten onrechte) van uitgaat dat het twee onafhankelijke voorwaarden betreft. In de praktijk wordt een dergelijke compensatie tot nu toe evenwel regelmatig toegepast, zeker in een situatie waarbij er tussen de partners een groot leeftijdsverschil bestaat. Het nieuwe standpunt van Vlabel zou inhouden dat er tussen dergelijke partners geen geldig aanwasbeding meer kan worden afgesloten, gelet op het compensatieverbod. Dit is ons inziens niet correct, aangezien er rechtseconomisch wel een gelijke kans op winst of verlies kan worden bewerkstelligd door middel van een inlegcompensatie. Vlabel koppelt de beide factoren (levensverwachting en inleg) ten onrechte los van elkaar en beschouwt ze elk afzonderlijk,

daar waar de kans op winst of verlies - de essentie voor een geldig kanscontract - veronderstelt dat beide elementen tegen elkaar mogen worden afgewogen. Dit wordt ook aanvaard in de rechtspraak en de rechtsleer (zie o.a. C. DE WULF, *Notarieel familierecht en familiaal vermogensrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 737; W. PINTENS e.a., *Familiaal Vermogensrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 1253 en Antwerpen 30 juni 2008, 2007/AR/2136).

Opvallend is dat Vlabel in zijn initiële versie van het standpunt ervan uitging dat de gelijkaardigheid van de levensverwachting zowel moest worden beoordeeld bij het afsluiten van het beding als bij de realisatie ervan (het overlijden van een van de bedingers). Dit zou ertoe leiden dat vrijwel elk beding van aanwas ongeldig werd, aangezien op het moment van realisatie één van de partijen per definitie overleden is en dus geen levensverwachting meer heeft. Bovendien zouden factoren die pas vele jaren later relevant worden (zware ziekte, ongeval), een eerder afgesloten beding van aanwas kunnen doorkruisen. Ook dit werd genuanceerd in de aangepaste versie van het standpunt : daarin wordt nu gesteld dat de gelijkaardigheid van de levensverwachting moet "aanwezig zijn bij het afsluiten van het beding", met dien verstande dat op een 'initiële' gelijkaardigheid kan worden teruggekomen in geval van een 'verwacht' overlijden op korte termijn (bv. in het geval dat één van de bedingers terminaal ziek was bij het afsluiten van het beding). Het in aanmerking nemen van dergelijke factoren na het overlijden is in overeenstemming met de huidige interpretatie in de rechtspraak en de rechtsleer (J. VERSTRAETE en F. BUYSENS, *Notarieel familie- en familiaal vermogensrecht*, Leuven, Acco, 2014, 327 en Cass. 6 september 2002, www.juridat.be).

Geldigheid aanwasbeding

Volgens Vlabel heeft het niet naleven van de voormelde voorwaarden de (burgerrechtelijke) "absolute nietigheid" van het beding tot gevolg. Hij verwijst in dit verband naar cassatierechtspraak (arrest van 31 oktober 2008) alsook naar de (vanaf 1 september 2018) nieuwe regels inzake erfrecht die betrekking hebben op (verboden) "erfovereenkomsten" (nieuw art. 1100/3 BW krachtens hetwelk de absolute nietigheid geldt voor "elke erfovereenkomst die niet door de wet is toegelaten", alsook voor de wel toegelaten erfovereenkomsten die zijn opgesteld met miskennis van o.m. de vereiste van een notariële akte). De absolute nietigheid zou met zich meebrengen dat elkeen - dus ook Vlabel - de nietigheid van het beding van aanwas kan inroepen, en dus abstractie kan maken van het beding.

Dit is correct, wanneer het beding van aanwas inderdaad moet worden beschouwd als een niet-toegelaten "erfovereenkomst", of wanneer (indien het beding als een toegelaten erfovereenkomst kan worden beschouwd) niet alle op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarden worden gerespecteerd. Dit laatste heeft voornamelijk betrekking op de vereiste van een notariële akte voor een aanwasbeding dat wordt afgesloten m.b.t. roerende goederen vanaf 1 september 2018. Maar zoals hierboven toegelicht, kwalificeert niet elk beding van aanwas als een "erfovereenkomst".

Daarenboven geldt de sanctie van absolute nietigheid niet voor de andere hiervoor vermelde voorwaarden, hoewel Vlabel dit (betwistbaar) laat uitschijnen.

Aanwending tussen echtgenoten m.b.t. onverdeelde goederen

Volgens Vlabel kunnen echtgenoten geldig een aanwasbeding afsluiten, maar enkel wat de 'eigen' goederen betreft die in onverdeeldheid worden aangehouden. Het beding van aanwas is terecht uitgesloten voor gemeenschapsgoederen, omdat dit een (gedeeltelijke) vereffening-verdeling van het gemeenschappelijk vermogen zou bewerkstelligen buiten de dwingende regels van het Burgerlijk Wetboek om. Een eventuele uitweg om deze beperking te omzeilen, zou kunnen bestaan in een 'uitbreng' uit het gemeenschappelijk vermogen gevolgd door het afsluiten van een beding van aanwas m.b.t. de aldus

uitgebrachte goederen. Dergelijke handeling kan evenwel worden geïmagineerd door de algemene antimisbruikbepaling (zie *infra*).

Geen onverdeelde

In zijn standpunt verkondigt Vlabel de stelling dat enkel 'onverdeelde' goederen het voorwerp kunnen uitmaken van een aanwasbeding. Dit lijkt ons niet correct te zijn. Zoals ook wordt verdedigd in de rechtsleer, verzet geen enkele wetsbepaling zich tegen de toepassing van een aanwasbeding m.b.t. goederen die niet in onverdeelde worden aangehouden tussen de bedingende partijen (zie o.a. J. VERSTRAETE en F. BUYSENS, *Notarieel familie- en familiaal vermogensrecht*, Leuven, Acco, 2014, 332 en C. DE WULF, *Notarieel familierecht en familiaal vermogensrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 643). Zolang er aan de basisvoorwaarden (gelijke kans op winst of verlies) voldaan is, is er sprake van een geldig kanscontract, zij het dat, semantisch gezien, er eventueel geen sprake meer is van 'aanwas'.

Bovendien vermeldt Vlabel expliciet in zijn standpunt dat, wanneer het om de aanwas van niet-onverdeelde goederen gaat, de fiscale uitwerking (geen heffing van erf- of schenkbelasting indien de voorwaarden gerespecteerd worden) toch toepassing kan vinden (voor twee recente rulings daaromtrent, zie het kaderstukje op p. 4-5). Hiermee erkent hij impliciet en *a contrario* dat zijn stelling (geen aanwasbeding m.b.t. niet-onverdeelde goederen) een zuiver burgerrechtelijke visie betreft.

Toepassing antimisbruikbepaling

In zijn standpunt wijst Vlabel er in algemene bewoordingen op dat de toepassing van de algemene antimisbruikbepaling mogelijk is voor contracten met een beding van aanwas die aangegaan zijn sedert 1 juni 2012, zelfs indien voldaan werd aan alle opgesomde voorwaarden. Het kunnen aantonen van een niet-fiscale motivering (zoals de zorg voor de langstlevende partner of het behoeden voor reservataire aanspraken) blijft dus van belang.

Deze toetsing is echter opmerkelijk, aangezien het aanwasbeding voorkomt op de zogenaamde 'witte lijst' van rechtshandelingen die op zich niet als fiscaal misbruik worden beschouwd (Omzendbrief 2015/1, 4; [Fisc., nr. 1425, p. 8](#)). De mogelijke toepassing van de algemene antimisbruikbepaling moet dus veeleer begrepen worden in het kader van een gecombineerde constructie waarvan het beding van aanwas een onderdeel uitmaakt (bv. de voormelde uitbreng van goederen uit het gemeenschappelijk vermogen, gevolgd door het aangaan van een aanwasbeding).

Zaakvervang

Vlabel aanvaardt dat 'zakelijke subrogatie' (of 'zaakvervang') kan worden toegepast op het voorwerp van een aanwasbeding, maar slechts onder twee (bijkomende) voorwaarden : (i) de zaakvervang moet conventioneel zijn opgenomen in de akte die het aanwasbeding tot stand brengt, en (ii) de zaakvervang moet worden bevestigd op het moment van verwerving van het nieuwe zaakvervangende goed.

Ons inziens gaat Vlabel ook hier te ver. Zo aanvaardt de rechtsleer al geruime tijd de toepassing van de zakelijke subrogatie als een algemeen rechtsbeginsel, zodat dit niet expliciet bedongen moet worden (zie o.a. V. SAGAERT, *Zakelijke subrogatie*, Antwerpen, Intersentia, 2002, nr. 110 e.v.).

Werking in de tijd

Behoudens de voorwaarde m.b.t. de notariële akte voor roerende goederen (zie hoger), bevat het standpunt geen specifieke bepaling omtrent de inwerkingtreding. Het voorziet

evenmin in overgangsbepalingen. Opnieuw (in lijn met eerdere 'standpunten') valt dus te verwachten dat Vlabel zijn nieuwe zienswijze ook zal willen toepassen op aanwasbedingen die reeds werden afgesloten vóór de publicatie van het standpunt, en uitwerking krijgen na deze publicatie. Dit komt de rechtszekerheid niet ten goede.

Indien het nieuwe standpunt gehandhaafd wordt (niettegenstaande de hevige kritiek die hierover al tot uiting gebracht is), zullen oude aanwasbedingen van onder het stof moeten worden gehaald om hun conformiteit met het standpunt te onderzoeken teneinde onaangename verrassingen bij het eerste overlijden van één van de partners te vermijden.

Conclusie

Vlabel is het nieuwe jaar begonnen met een standpunt waarin hij veel verder gaat dan het traditionele administratieve standpunt, en dit opnieuw in het nadeel van de belastingplichtigen. Opmerkelijk daarbij is dat hij zich in grote mate steunt op een analyse van de burgerrechtelijke aspecten van het aanwasbeding. Dit is ergens te begrijpen, gelet op het algemene beginsel dat het fiscaal recht het algemeen recht (in dit geval het burgerlijk recht) volgt, tenzij het er uitdrukkelijk van afwijkt. De manier waarop, zonder veel schroom en zonder onderbouwing, ingegaan wordt tegen een groot deel van de rechtspraak, de gevestigde rechtsleer en de dagelijkse praktijk, doet echter de wenkbrauwen fronsen. Denk daarbij aan de (in de aangepaste versie van het standpunt weliswaar genuanceerde) stelling dat alle aanwasbedingen een erfovereenkomst uitmaken, alsook aan het verbod tot compensatie tussen ongelijke overlevingskansen en inleg, waarmee een deel van de (bestaande) aanwasbedingen fiscaal buitenspel gezet worden.

Vermits de uiteindelijke beoordeling van de burgerrechtelijke aspecten toekomt aan de (burgerlijke) rechtbanken, kan worden verwacht dat een deel van dit standpunt op termijn zal sneuvelen, maar ondertussen creëert het opnieuw rechtsonzekerheid voor de belastingplichtigen, des te meer voor diegenen die in het verleden al dergelijke aanwasbedingen hebben afgesloten.

Philippe Hinnekens
Laurens Wellens

Kaderstukje

Fiscale gevolgen van aanwasbeding 'niet-onverdeelde' goederen : twee rulings

Zoals gezegd op p. 6, stelt Vlabel in zijn 'standpunt' dat een beding van aanwas inzake 'niet-onverdeelde' goederen 'theoretisch gezien' niet bestaat. Maar praktisch gezien, zo bevestigt Vlabel, kan voor dergelijke bedingen dezelfde fiscale regeling worden toegepast als de regeling die geldt voor aanwasbedingen m.b.t. 'onverdeelde' goederen (geen schenk- en erfbelasting), mits naleving van dezelfde voorwaarden, nl. een notariële akte (zie evenwel voormelde nuance wat roerende goederen betreft) waarin een "kanscontract" is opgenomen dat "ten bijzondere titel" en "ten bezwarende titel" is (cf. de vereiste van een 'evenwicht' qua levensverwachting en inleg). In twee recente rulings bevestigt Vlabel dat. Zij tonen ook aan met welke elementen er rekening kan worden gehouden bij de beoordeling van het 'evenwichtig' karakter van het beding.

* De eerste rulling handelt over zes ongehuwde broers die al "hun ganse leven samenwonen". Zij willen een 'aanwasbeding' afsluiten met betrekking tot een aantal specifiek opgesomde roerende goederen (in essentie banktegoeden en rechten verbonden aan verzekeringspolissen) die zij elk persoonlijk hebben verkregen (er is dus geen sprake van een onverdeelde eigendom). Zij willen van Vlabel de bevestiging verkrijgen dat er geen erf- of registratiebelasting verschuldigd is "op iedere aanwas

(tussen de broers onderling)" en evenmin finaal "op de verwerving van het gehele roerend vermogen door de langstlevende van hen". Volgens hen is er immers sprake van een 'evenwichtig kansbeding', gelet op de 'gelijkwaardige inleg' en de 'gelijkaardige levensverwachting'. Wat dit eerste betreft, wijzen zij erop dat de 'inleg' van iedere broer 'ongeveer' dezelfde waarde heeft. Wat de levensverwachting betreft, is er tussen de jongste en oudste broer weliswaar een verschil van 15 jaar. Maar de aanvragers wijzen erop dat, naast de leeftijd en de gezondheid, "de bewoordingen van het beding van aanwas en de omstandigheden eigen aan de zaak doorslaggevend zijn". Zo zal het beding, onder meer, een "vervreemdingsverbod" bevatten, alsook de verplichting om "alle beslissingen aangaande beleggingen, uitkeringen, schenkingen gezamenlijk te nemen". Bovendien zal het beding "zo worden opgesteld dat het niet eenzijdig kan worden opgezegd".

Gelet op dit alles, aanvaardt Vlabel dat er in casu inderdaad sprake is van een kanscontract ten bezwarende titel.

Hij aanvaardt tevens dat er geen 'fiscaal misbruik' voorligt, gelet op de aangehaalde niet-fiscale motieven (de zes broers hadden in dat verband aangehaald dat zij het 'erfrecht' willen uitschakelen voor hun 'andere broer en zussen als wettige erfgenamen', wat niet zou kunnen worden bereikt via 'testamentaire bepalingen', aangezien deze kunnen worden 'herroepen'); (voorafgaande beslissing nr. 17046 van 19 februari 2018).

* De tweede ruling handelt over een echtpaar gehuwd met scheiding van goederen. Elke echtgenoot bezit persoonlijk de helft van de aandelen van een BVBA. De echtgenoten willen m.b.t. deze aandelen een 'aanwasovereenkomst' afsluiten, op grond waarvan het aandelenpakket van de eerstoverleden echtgenoot in volle eigendom zal toekomen aan de langstlevende echtgenoot. Ook hier wordt aan Vlabel gevraagd te bevestigen dat er geen erf- of schenkbelasting verschuldigd zal zijn, omdat er sprake is van een kanscontract ten bezwarende titel. Ter ondersteuning van dat laatste wijzen de echtgenoten onder meer op het volgende : er zal worden bepaald dat bij "beëindiging van de samenwoning" wegens echtscheiding of feitelijke scheiding de overeenkomst wordt ontbonden; zolang de overeenkomst loopt, zal de ene echtgenoot zijn aandelen niet mogen vervreemden zonder toestemming van de andere echtgenoot; zij onderwerpen beide "eenzelfde aantal aandelen van dezelfde vennootschap met eenzelfde waarde" aan het aanwasbeding; en zij hebben elk een gelijke kans om het langst te leven, "zoals dit ook blijkt uit hun medisch getuigschrift en hun weinig verschillende leeftijd".

Gelet op deze elementen, aanvaardt Vlabel ook hier de aanwezigheid van een "kanscontract ten bezwarende titel", zodat de "betrokken roerende goederen niet zijn onderworpen aan de schenkbelasting of de erfbelasting". Merk op dat - althans volgens de gepubliceerde versie van de ruling - Vlabel hier blijkbaar geen uitspraak doet over de algemene antimisbruikbepaling (in hun motivering hadden de echtgenoten verwezen naar hun intentie om "de mogelijke gevolgen van de wettelijke reserve van [hun gemeenschappelijke] kinderen" uit te sluiten, om op die manier de langstlevende echtgenoot "zo veel mogelijk te beveiligen tegen een mogelijke inmenging" van de kinderen); (voorafgaande beslissing nr. 17053 van 19 februari 2018). (CB)

© Roularta Media Group NV - This copy is licensed to 91.183.170.74